

OÝTÜSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Морфофизиология кафедрасы	42/11
Бағдарламаның I-II аралық бақылауға арналған сұрақтары	8 беттің 1 беті

БАҚЫЛАУ ӨЛШЕУ ҚҰРАЛДАРЫ

Бағдарламаның I - II аралық бақылауға арналған сұрақтары

- ББ атауы: 6B10117 «Стоматология»
- Пәннің коды: KZhZhSKM 2212
- Пәннің атауы: «Қалыпты жүйке жүйесі және сезу мен көру мүшелері»
- Оқу сағаттарының саны / кредиттер: 180 сағат/ 6 кредит
- Оқу курсы мен семестрі: 2-курс, 3-оқу семестрі

OÝTÜSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Морфофизиология кафедрасы	42/11
Бағдарламаның I-II аралық бақылауға арналған сұраптары	8 беттің 2 беті

Құрастырушылар: аға оқытушы Турекулова А.К.

ага оқытушы Джубанишбаева Г.Н.

Хаттама №10 «28 » 05 2024ж.

Кафедра менгерушісі, профессор м.а. Танабаев Б.Д.

OÝTÜSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Морфофизиология кафедрасы	42/11
Бағдарламаның I-II аралық бақылауға арналған сұрақтары	8 беттің 3 беті

Бағдарламаның I - II аралық бақылауға арналған сұрақтары

1. Науқас бала 14 жаста. Менингит (ми мен жұлынның қабықшаларының қабынуы) болжам диагнозымен жұқпалы аурулар ауруханасына түсті. Диагнозды нақтылау үшін жұлын (цереброспинальды) сұйықтығын зерттеу қажет.

Анатомия: Жұлынның анатомиясы.

Гистология: Жұлынның гистологиялық препаратын сипаттаңыз.

Физиология: Жұлынның негізгі қызметтері. Белла-Мажанди заны

Биохимия: Жұлын сұйықтығының химиялық құрамы.

Сәулелі диагностика негіздері: Берілген жағдайға радиологиялық зерттеудің онтайлы әдісін таңдаңыз және әдісті сипаттаңыз (анықтамасы, көрсеткіштер, кері көрсеткіштер, пациентті дайындау, пациенттің қалпы)

2. Науқас А., 45 жаста, бел аймағындағы ауру сезіміне, дене қалпын өзгерту кезінде күшейетініне шағымданды, бел-сегізкөз радикулиті (тиісті жұлын- ми нервтерінің түбірлерінің зақымдануы) диагнозы қойылды.

Анатомия: Жұлын- ми нерв ерімдерінің түзілуін сипаттаңыз. (Бел- сегізкөз)

Гистология: Жұлын түйінінің гистопрепаратын сипаттаңыз

Физиологиясы: Жұлынның нейрондары. Сезгіш нейрондар

Биохимия: Жұлын сұйықтығының биохимиясы, биологиялық маңызы.

Сәулелі диагностика негіздері: Берілген жағдайға радиологиялық зерттеудің онтайлы әдісін таңдаңыз және әдісті сипаттаңыз (анықтамасы, көрсеткіштер, кері көрсеткіштер, пациентті дайындау, пациенттің қалпы)

3. Науқас К., 30 жаста, емханаға есту қабілетінің бұзылуына, галлюцинацияға (тиісті сыртқы тірікендеріндегі шок болғанына қарамастан жалған қабылдаулар) және вестибулярлық бұзылыстарға шағымданып келді. Зерттеулер нәтижесінде төртінші қарыншашың түбінде (ромб тәрізді шұңқыр) ісік анықталды.

Анатомия: Мидың төртінші қарыншасының түбінің құрылышының ерекшеліктері (ромб тәрізді шұңқыр)

Гистология: Ми қыртысының цитоархитектоникасын сипаттаңыз

Физиологиясы: Ортаңғы ми. Қызыл ядроның қызметі.

Биохимия: Миңдік метаболизмі

Сәулелі диагностика негіздері: Берілген жағдайға радиологиялық зерттеудің онтайлы әдісін таңдаңыз және әдісті сипаттаңыз (анықтамасы, көрсеткіштер, кері көрсеткіштер, пациентті дайындау, пациенттің қалпы)

4. Науқас 35 жаста К., дәрігерге келді. Науқасты қарап тексергенде тепе-тендіктің бұзылуы, қозғалыс координациясының бұзылуы, бұлшықет тонусының төмендеуі анықталды.

Бұл клиникалық көрініс қандай жолдардың зақымдалуына тән? Есепті шешуге арналған сұхбат: Өткізгіш жолдардың класификациясы. Мишықтың бағытта проприоцептивтік сезімталдықтың өткізгіш жолдары.

Анатомия: Мишықтың құрылышы, топографиясы

Гистология: Мишық микропрепаратына сипаттама берініз

Физиологиясы: мишықтың орталық жүйке жүйесінің басқа құрылымдарымен байланысы (афферентті, эфферентті жолдар)

Биохимия: Миңдік метаболизмі

Сәулелі диагностика негіздері: Берілген жағдайға радиологиялық зерттеудің онтайлы әдісін таңдаңыз және әдісті сипаттаңыз (анықтамасы, көрсеткіштер, кері көрсеткіштер, пациентті дайындау, пациенттің қалпы)

5. 49 жастағы С.есімді науқас, есте сақтау қабілетінің бұзылуына, жиі бас ауруына, тез шаршағыштыққа, жүрек соғысының жиілеуі шағымдарымен учаскелік дәрігерге қаралды. Науқас гипертонияның 2 сатысы (arterиялық гипертензия) диагнозымен диспансерлік есепте тұрады. Дәрігер науқасты: невроз, астеновегетативті синдром, 2 дәрежелі гипертония болжамды диагноздарымен невропатологқа жіберді.

Анатомия: Сопақша ми: құрылышы, топографиясы

Гистология: миңдік миелоархитектоникасын сипаттаңыз

Физиологиясы: сопақша миңдік қызметі (вазомоторлы орталық)

Биохимия: Адреналин мен ацетилхолиннің әсер етуінің биохимиялық механизмі.

Сәулелі диагностика негіздері: Берілген жағдайға радиологиялық зерттеудің онтайлы әдісін таңдаңыз және әдісті сипаттаңыз (анықтамасы, көрсеткіштер, кері көрсеткіштер, пациентті дайындау, пациенттің қалпы)

6. Науқас Б. 14 жаста, жұқпалы аурулар емханасына менингит (бас миңдік және жұлын қабықтарының қабынуы) болжам диагнозымен келіп түсті. Диагнозды нақтылау үшін жұлын сұйықтығын зерттеу қажет

Анатомия: Жұлын ми сұйықтығының түзілуі, айналымы.

Физиология: Жұлынның қызметін сипаттаңыз. Жұлынның жоғары және жоғары бағытталған жолдары.

Гистология: Жұлын каналын сипаттаңыз.

OÝTÜSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Морфофизиология кафедрасы	42/11
Бағдарламаның I-II аралық бақылауға арналған сұраптары	8 беттің 4 беті

Биохимия: Қалыптыдағы жұлын сүйкітығының химиялық құрамын сипаттаңыз.

Сәулелі диагностика негіздері: Берілген жағдайға радиологиялық зерттеудің онтайлы әдісін таңдаңыз және әдісті сипаттаңыз(анықтамасы, көрсеткіштер, кері көрсеткіштер, пациентті дайындау, пациенттің қалпы).

7.Бас миының негізінде компьютерлі томография нәтижесінде белгісіз түзілім анықталды. Негізгі клиникалық белгілерінің бірі екі көз алмасының да латеральды көру аймақтарының зақымдалуы.

Анатомия: Көпірдің құрылышы, топографиясы.

Физиология: Төрт төмпешіктің қызметі.

Гистология: Соматикалық рефлекторлық доданы сипаттаңыз.

Биохимия: Көзішлік сүйкітықтың биохимиялық құрамы.

Сәулелі диагностика негіздері: Берілген жағдайға радиологиялық зерттеудің онтайлы әдісін таңдаңыз және әдісті сипаттаңыз(анықтамасы, көрсеткіштер, кері көрсеткіштер, пациентті дайындау, пациенттің қалпы)

8.Аудандық ауруханаға 47 жастагы ер кісі шүйде аймағындағы ауырсынуға және сойлеудің киындауына шағымданып келді. Шағымдар бір күн алдын мұзға құлаганнан кейін басталған. Артқа қарай құлап, басының артқы жағын мұзға соғып алған. Шүйде аймағын пальпациялау барысында, басты қымылдату кезінде ауырсыну анықталды, тілін шығару кезінде онға ыбысады, сол жақ жартысы мыжылған, тіл бұлшықеттерінің фибриллярлы дірлі байқалады. Дәрігер бас сүйегі негізінің және сол жақ тіласты нервінің зақымдалуы деп болжады.

Анатомия: Ми негізіндегі бас ми нервтері түбірлерінің топографиясы.

Физиология: Синапс. Синапстың түрлері, медиаторлары.

Гистология:Перифериялық нервтің гистологиялық препаратын сипаттаңыз

Биохимия: Нерв тілінің биохимиясы және биологиялық қызметі.

Сәулелі диагностика негіздері: Берілген жағдайға радиологиялық зерттеудің онтайлы әдісін таңдаңыз және әдісті сипаттаңыз(анықтамасы, көрсеткіштер, кері көрсеткіштер, пациентті дайындау, пациенттің қалпы)

9.Бас сүйегінің негізі сынған науқасты тексеру кезінде келесі белгілер: тілдің артқы уштен бірінің дәмдік және жалпы сезімталдығының жоғалуы, жұтқыншақ пен аранның сезімталдығының бұзылуы анықталды.

Анатомия: Тіл-жұтқыншақ нервінің бас ми негізінен және бас сүйектен шығу жерлері; тармақтары және нервтendіру аймақтары.

Гистология: жұлын-ми түйінінің гистопрепаратын сипаттаңыз.

Физиология: дәм сезу рефлексі рефлекторлық додасының буындары.

Биохимия: нерв импульсінің пайда болу және откізу механизмдерін сипаттаңыз

Сәулелі диагностика негіздері: Тиімді сәулелік зерттеу әдісін анықтаңыз

10. Патологиялық процесс ромбтәрізді шұңқырдың латеральды бүрштаратында орналасқан.

Олардың зақымдануы кезінде науқаста есту және тепе-тендік сезімі бұзылуы мүмкін.

Анатомия: есту және тепе-тендік анализаторының ядроларын сипаттаңыз

Гистология: мышық гистопрепаратын сипаттаңыз .

Физиология: ромбтәрізді шұңқырдың латеральды ядроларының қызметі

Биохимия: В1 витаминінің (тиамин пирофосфат) биологиялық ролін сипаттаңыз

Сәулелі диагностика негіздері: Тиімді сәулелік зерттеу әдісін анықтаңыз

11. Науқастың рентгенограммасында алдыңғы бас сүйек шұңқырының орталық бөлімі (торлы сүйектің тесіктелген табақшасы) аймағында үлкен патологиялық ошақ табылған.

Физиология: қандай анализатордың қызметі бұзылуы мүмкін? Қалыпты жағдайдағы анализатор қызметі

Анатомия: зақымдалған анализатордың откізгіш жолын сипаттаңыз.

Гистология: Иіс сезу ағза гистопрепаратын сипаттаңыз.

Биохимия: нерв импульсінің пайда болу және откізу механизмдері

Сәулелі диагностика негіздері: берілген зерттеу әдісіне (рентген) науқасты дайындау

12. 33 жастағы С.есімді науқас, невропатологқа тыныштық кезіндегі колдарының дірлдеуіне және қобалжу кезіндегі дірлідің күшеюіне және қолжазбасының (почерк) бұзылуына шағымданып келді. Бір жылдай ауырып жүр. Соңғы айда бұл белгілер күшейіп, туракты сипатқа ие болды. Алдын ала диагноз қойылды: Паркинсон ауруы.

Анатомия: органдың мидың құрылышы

Гистология: мидың цитоархитектоникасын сипаттаңыз.

Физиологиясы: органдың мидың қызметі

Биохимия: ми метаболизмін сипаттаңыз.

Сәулелі диагностика негіздері: сәүлелік зерттеу әдісі мен проекцияларын сипаттаңыз.

13. Бас миының негізінде компьютерлі томография нәтижесінде белгісіз түзілім анықталды. Негізгі клиникалық белгілерінің бірі екі көз алмасының да латеральды көру аймақтарының зақымдалуы.

OÝTÝSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Морфофизиология кафедрасы	42/11
Бағдарламаның I-II аралық бақылауға арналған сұраптары	8 беттің 5 беті

Анатомия: Бұл белгілер көру анализаторының өткізгіш жолдары зақымданғанда байқалады. Көру анализаторының өткізгіш жолдарына сипаттама беріңіз.

Физиология: Көру ерісін анықтаңыз.

Гистология: Гистологиялық препаратты сипаттанаңыз.

Биохимия: Көзішлік сұйықтықтың биохимиялық құрамын сипаттанаңыз.

Сәулелі диагностика негіздері: берілген зерттеу әдісіне (компьютерлік томография) науқасты дайындау.

14. Аудандық ауруханаға 47 жастағы ер кісі шүйде аймағындағы ауырсынуға және сойлеудің қындауына шағымданып келді. Шағымдар бір күн алдын мұзға құлағаннан кейін басталған. Артқа қарай құлап, басының артқы жағын мұзға соғып алған. Шүйде аймағын пальпациялау барысында, басты қымылдату кезінде ауырсыну анықталды, тілін шығару кезінде онға ығысады, сол жақ жартысы мыжылған, тіл бұлышқеттерінің фибриллярлы діріл байқалады. Дәрігер бас сүйегі негізінің және сол жақ тіласты нервінің зақымдалуы деп болжады.

Анатомия: Тіласты нервінің бас миы негізінен және бас сүйектен шығу жерлері; тармақтары және нервтendіру аймақтары.

Физиология: Бас миы шүйде аймағының қызметі.

Гистология: Мишық қыртысының гистологиялық сипаттамасы.

Биохимия: Нерв тінінің биохимиясы және биологиялық қызметіне түсінік беріңіз.

Сәулелі диагностика негіздері: негізгі және қосымша зерттеу әдістерін атаңыз

15. Дәрігер науқаста сенсорлық афазия белгілерін анықтады, яғни науқас дыбыстарды естиді, бірақ сөздерді түсіну қабілетін жоғалтты.

Анатомия: патологиялық ошақтың қай жерде екенін анықтаңыз. Мидың самай бөлігінің иірімдері мен жүлгелерін атаңыз.

Физиология: жаңа қыртыс, оның орталықтары

Гистология: ми миелоархитектоникасын сипаттанаңыз

Биохимия: дыбыстық қайта өндірушілерді сипаттанаңыз

Сәулелі диагностика негіздері: тиімді сәулелік зерттеу әдісін анықтаңыз

16. 50 жастағы науқас шүйде сүйек аймағында жабық ми жарақатымен ауруханаға жатқызылды. Тексеру кезінде: жұру мен тепе-тендіктің бұзылуы, қолдың діріл анықталды.

Анатомия: мидың қай бөлігі зақымдалған? Зақымдалған құрылымды сипаттанаңыз

Физиология: мишиқтың қызметі

Гистология: мишиқтың гистопрепаратын сипаттанаңыз

Биохимия: табигаты пептидтік нейромедиаторлардың биологиялық маңызын сипаттанаңыз (ацетилхолин, гистамин, серотонин, ГАМК)

Сәулелі диагностика негіздері: шүйде сүйегі аймағында жабық ми жарақатының сәулелік зерттеу әдісін анықтаңыз.

17. Науқас ми қанайналымы бұзылғаннан кейін әріптер мен сандарды жазу қабілетін жоғалтты.

Анатомия: патология мидың қай бөлігінде пайда болды? Мидың мандай бөлігінің жүлгелері мен иірімдерін атаңыз

Физиология: ми қыртысының қызметі

Гистология: ми қыртысының гистопрепаратын сипаттанаңыз

Биохимия: ми нейрондарындағы зат алмасудың негіздеріне түсінік беріңіз.

Сәулелі диагностика негіздері: сәулелік зерттеу әдісін анықтаңыз

18. Сол құлағының естімей қалуына шағымданған науқасты тексеру барысында ұлудың түтіктің ішінде орналасқан спиральды ағзаның зақымдануы анықталды.

Анатомия: ұлудың құрылышын сипаттанаңыз

Физиология: Кортиев ағзасының жеке бөлімдерінің қызметін сипаттанаңыз.

Гистология: ұлудың аксиальды кесіндісінің микропрепаратын диагностикаланыз

Биохимия: дыбыстық механикалық сигналдың нерв импульсіне айналуына сипаттама беріңіз.

Сәулелі диагностика негіздері: негізгі зерттеу әдістерін анықтаңыз.

19. Дене температурасының түракты төмөндеуіне, көру қабілетінің нашарлауына және семіздікке шағымданған науқаста тексеру кезінде түрік ершігі аймағында ісік анықталды.

Анатомия: Ісікпен қандай анатомиялық құрылым зақымдалған? Гипоталамус құрылышы, топографиясы. III қарынша.

Гистология: мидың цитоархитектоникасын сипаттанаңыз

Физиология: функции промежуточного мозга.

Биохимия: ми үшін аэробты процестердің маңыздылығына сипаттама беріңіз.

OÝTUSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Морфофизиология кафедрасы	42/11
Бағдарламаның I-II аралық бақылауға арналған сұраптары	8 беттің 6 беті

Сәулелі диагностика негіздері: Түрік ершігі аймағын зерттеуде негізгі зерттеу әдісін атаңыз.

20. Бас сүйек негізінің артқы бас сүйек шұңқыры аймағында сынуы, өмірлік маңызды орталықтары (қан айналымы және тыныс алу) бар ми сабауының закымдалуы өлімге әкелуі мүмкін.

Анатомия: сопакша мидың құрылышы және топографиясы

Гистология: мидың миелоархитектоникасын сипаттаңыз.

Физиология: сопакша ми қызметі.

Биохимия: нерв клеткаларындағы негізгі энергия субстраттарын сипаттаңыз

Сәулелі диагностика негіздері: Сәулелік зерттеудің тиімді әдісін анықтаңыз.

21. Ми жарақатынан кейін науқаста жұлын-ми сүйықтығының түзілуі бұзылды.

Анатомия: Жұлын-ми сүйықтығының (ликвор) түзілуі және айналымы.

Гистология: жұлын-ми сүйықтығының түзілуіне қатысатын нейроглия жасушаларын сипаттаңыз

Физиология: жұлын-ми сүйықтығының қызметі.

Биохимия: ликвордың химиялық құрамын, оның биологиялық қызметін сипаттаңыз

Сәулелі диагностика негіздері: Сәулелік зерттеудің тиімді әдісін анықтаңыз.

22. Невропатолог науқастың сіңір рефлексін балғамен тізе байламына (тізе рефлексі) ұру арқылы тексерді.

Анатомия: қарапайым рефлекторлық дөғаның нейрондарын атаңыз және көрсетіңіз.

Гистология: соматикалық рефлекс дөғасын сипаттаңыз.

Физиология: соматикалық рефлекстің рефлекторлық дөғасын талдаңыз

Биохимия: жүйке импульстарының синаптикалық берілудің әсер ететін қосылыстарды сипаттаңыз

Сәулелі диагностика негіздері: Сәулелік зерттеудің тиімді әдісін анықтаңыз.

23. Науқасты инсульттан (ми тінінің өліміне әкелетін мидың қаммен қамтамасыз етілуінің бұзылуы) кейін қараша кезінде келесі белгілер байқалды: жогарғы қабактың төмен түсуі, мұрын-ерін қатпарының тегістелуі, ауыздың бұрышының төмен түсуі. Дәрігер ымдау бұлшықеттерінің қызметі бұзылған деген қорытынды жасады.

Анатомия: Ымдау бұлшықеттерін қандай нерв нервтендіреді? Нервтің бас миы негізінен және бас сүйектен шығу жерлері, тармактары.

Гистология: шеткері нерв гистопрепаратын сипаттаңыз

Физиология: бас миынан шығатын нервтердің қозғалтқыш талшықтарының қызметі

Биохимия: нерв талшықтарының миелині туралы түсінік беріңіз, ол қандай құрылымға ие? Қандай аурулар демиелинизациямен қатар жүреді?

Сәулелі диагностика негіздері: Негізгі зерттеу әдістерін анықтаңыз

OÝTÝSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA — 1979 —	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Морфофизиология кафедрасы	42/11	
Бағдарламаның I-II аралық бақылауға арналған сұраптары	8 беттің 7 беті	

OÝTÝSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA — 1979 —	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Морфофизиология кафедрасы	42/11	
Бағдарламаның I-II аралық бақылауға арналған сұраптары	8 беттің 8 беті	